Ч. 57. (852). Львів, середа дня 13 марта 1918. Рік IV.

Українське Слово

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділку

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	44·— К.	На рік	56·— К.	В Німеччині	56 мар.
„ півроку	22·— „	„ півроку	28·— „	В Америці	26 дол.
„ чвертьроку	12·— „	„ чвертьроку	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	„ місяць	5·— „		

Ціна оголошень: Стрічка двошпальтова або її місце 60 с., в надісланім 1 К. в оповістках 1·50 К. в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Ціль японського походу на Сибір.

Від деякого часу зачали доходити до нас донесеня антанти, що Японія мобілізує та разом з китайським військом іде на Сибір. — Америка мала навіть дати їй вільну руку до обсадженя російських областий над Тихим Океаном. Ціль японського виступу найкрасше характеризує французький міністер заграничних справ Пішон в промові, яку виголосив в комісії палати послів.

„В хвилі — каже він — коли пропаґанда максималістів дійшла до Сибірі і большевики зачали грабити величезні припаси, нагромаджені Японією для Росії, енерґічні зарядженя стали конечними. Приняти треба за безсумнївне, що все, що попаде в руки большевиків, стане добичею наших ворогів. Союзники отже мають обовязок оборонити припаси, призначені властиво для них. Японія могла виступити самостійно, але воліла порозуміти ся передше з союзниками. По сумліннім провіреню справи ствердив президент Вільзом, що інтервенція Японії не нарушує установлених ним засад. Іде о те, щоби помішати німецькі пляни і не допустити до захитаня азійської рівноваги. Коли російське правительство зломило всі договори, заключаючи соромний мир, міліони Росіян ждуть на освободжене їх японською армією. Се природний середник діланя антанти в Росії. Місія Японії буде скінчена, коли буде усунена небезпека німецької переваги в Азії“.

Так отже виступ Японії має подвійну ціль: вратувати припаси нагромаджені Японією у східній Сибірі, а передовсім у Владивостоці (амуніцію, льокомотиви, ваґони, риж), а відтак увільнити Росію від большевиків.

Окупація сибірського побережа відбуде ся без ніякої трудности, бо там російського війська нема — кромі червоної ґвардії. Зрештою Японія вже давно приготовила терен для анексії східної Сибірі. Окупація обійме безперечно цілий усурійський край, Камчатку і північний Сахалін. Китайці вже заняли Харбін, а займають також певно ще й російський Туркестан і часть полудневої Сибірі. Після сього роля Росії в Азії буде скінчена.

Антанта вказує Японії ще й инше посланництво, а саме посунути свої війська аж за Урал і зашахувати большевиків від сходу та рівночасно перешкодити вивозови західно-сибірського збіжа до Німечини.

Сей плян однак задто ризиковний і трудний до переведеня, щоби на нього могла Японія пристати, а тим менше перевести його в діло.

Українські маніфестації.

День 3. марта в краю.

Бібрка.

Наш суд. повіт відсвяткував свято мира і укр. републики ще 21. лютого с. р. Стало ся се відрухово наче відповідь на „страйк“, устроєний жмінкою польської урядничої інтеліґенції дня 18. лютого с. р. Отсей „страйк“ випав дуже а дуже мізерно.

Школи, остаючі під кермою Українців, фунґували правильно. Жиди також не прилучились до польської демонстрації.

Зате 21. лютого с. р. маніфестували тисячні маси українського народу Бобречини. Зібрало ся поверх 20.000 народу з Бібрки і околичних сіл. По торжественній соборній Службі Божій рушив величезний похід улицями міста під староство, де удалась депутація і зложила на руки п. старости желаня Монархови з приводу мира. П. староста подякував і заявив, що перешле їх цісарській кабін. канцелярії. З під староства завернув похід назад у ринок а опісля під дім укр. товариства кредитового, де п. дир. Кулитич виголосив коротку промову та де ухвалено звісні резолюції. Маніфестація випала дуже імпозантно, а панове-Поляки мали нагоду почути, що вони є лише зникаючим острівцем серед укр. мира. Свято закінчилось реальним ділом. По маніфестації зібрались відпоручники усіх громад на збори повітової політ. орґанізації і вибрали повітовий орґан. Комітет, якого головою став о. Евстахій Бартків, містоголовою п. дир. Кулинич а в склад якого увійшли найрухливійші одиниці з повіту — так селяни як інтеліґенти.

Організація хоче зачати інтензивну організаційну працю. Одушевлене в народі велике — тож треба з него користаси. А одиниць охочих до праці є доволї.

Калуш.

Вже від самого рана стягали ся поволи люди з усіх сіл до Калуша. Погода прекрасна. О 10. годині розпочала ся полева Служба Божа під церквою. Люди що раз то скоршим темпом заповнювали великий город перед церквою, в невдовзі заповнили його по береги. Сл. Божу відправив о. декан Богачевський з двома священиками, дияконували о. Михайло Кіт і о. Іван Павлусевич. Явили ся представителї староства, почти і війська. Співав калуський хор. Проповідь гарну виголосив о. Герасимович. Над вівтарем був уміщений портрет цїсаря Карла І. По Сл. Б. і многолїтствію в честь української державности відспівано „Боже великий“.

По сім почав ся величавий святочний похід. Людий було 30.000, з самої Новиці було понад 2000 людий майже в одностроях. Похід замикала дооколична і місцева інтелїгенція, але і за нею зібрала ся ще спора жмінка людий. Похід тягнув ся улицею до ринку, вкола ринку до суду, опісля коло жандармерії і староства та почти до розваленого Народного Дому, опісля в бік коло Магістрату знов на ринок. Підчас походу співано в ріжвих відступах патріотичні піснї. На несених таблицях були виднї наші постуляти. Підчас походу чути було оклики: „Най жиє вільна Україна від Сяну до Дону!“ „Най жиє незмінений Берестейськии мир“ „Не дамо Холму нї Підляша“ „Най жиє український край в Австро-Угорщинї“ „І Українців в Уграх не дамо нищити“ Нарід кричав гурра! Олава! „Слава Українській Центр. Радї!“ „Слава Грушевському!“ „Слава українським мировим делєгатам!“

Похід задержав ся на ринку, де виголосив промову учитель з Голиня, який представив історично теперішне свято. Опісля о. Михайло Кіт виголосив промову і сказав на епохальне значінє свята, яке ще не було як за діду Хмельницкого свято яке дійшло до найтемнійших закутків а осліпило ворогів і поставив резолюції „за миром Берестейським неподільним, і українським краєм в Австро-Угорщ. О. декан Богачевський закінчив свято промовою.

Белз.

Як лише часописи подали вість о довершеній берестейській угоді, запросив тут. парох Вп. о. Ринявець представників всіх місцевих властий і урядів на благодарственну Службу Божу в днї 17. лютого. Окрім ц. і к. Команд: етапної і епід. шпиталя прибула вільна від служби військова залога і представники лише декотрих ц. к. урядів і то, як тут від довшого часу практикуєсь, чужі нам вірою, бо переважно мойсеєвого віроісповіданя. Тому то „ектения оглашених“, хотяй уважає ся в теперішних часах анахронїзмом, то спеціяльно для Белза є вона конечна; за те 18/2 урядова польонія заштрейкувала: вся інтелїгенція і псевдоінтелїгенція удалась до костела на Богослужене з проповідю, на котрій взивано помочи проти „szyzmatyków“, а жиди, повинуючись приказови „władz“, позачиняли будки звані ту тепер склепами — впрочім минув цїлий день незамітно. І коли місцеве укр. духовенство в своїми парохіянами зложило 17/2 в ц. і к. Командї етапній писменну подяку Його Величеству Цїсареви Карлови І. за щасливе привернене так довго людством дожиданого мира, то з противної сторини день пізнїйше з тої самої нагоди переведено штрейк „urzędowy“ і дались чути голоси, що війна мусить єще що найменше два роки тривати: видко єще мало крови потекло!

В цїли відсвяткованя всеукр. свята д. 3. марта завязав ся з місцевої інтелїгенції, доокресного священства, міщанства і селянства комітет. Тому що віче і демонстраційний похід ц. к. староство устно. а відтак телєграфічно заборонило, тому свято було обмежене; випало однак величаво. О год. $10^1/_2$ почалась в парохіяльній церкві благодарственна Служба Божа, котру відспівав Вп. о. мітодекан Іван Ковальський при асисті Вп. ОО. Петра Чавса військового капеляна, і Луки Салука. катихита тут. шкіл. Співав місцевий хор мішаний під управою Вп. Салукової. В часї посвящения Найсвятійших Дарів счинив ся в церкві великий переполох, котрий на щастє обійшов ся без нещастя. Як пізнїйше провірено панїку сю викликали поки що єще не вислїджені хлопчиська, котрі з парохіяльного саду метали камінєм на бляшаний дах східної нави церкви, тай майже рівночасний оклик в церкві: „стріляють! горить!“ Має се бути робота польського півінтелїгента. По малій перерві відбулась Служба Божа без дальших перепон до кінця; почім о. Кречковский з Гільча виголосив красноріччиво в церкві проповідь, а по нім під проводом Нестора белзкого деканату Вп. о. Крайчика рушив з церкви і з площи перед нею процесіональний похід, щоб на гробах похоронених тут ріжних народностий героїв, відспівати панахиду. Як оцінюють військові знатоки взяло участь в поході над 8000 людий, головно незалежних старців, дїтий, і маси жіноцтва, котрого окрасою були соколиці з Гільча, Будинина і Ванева. По панахиді на цвинтарі, піднесли вагу і значінє мира для цїлого людства, а свята для укр. народу. Вп. о. Голїчек і декан варяжский Рартух, почім по ухваленю знаних двох резолюций і відспіваню національного имну вернув похід другим передмістєм перед церков, звідки по відспіваню патріотичних пісень і имну людового розвязав ся.

Ярослав.

Народне Свято випало в Ярославі падсподївано гарно. Дописала погода. Нарід з околиці спішив на соборну Службу Божу, яку відцелєбрував о 9-тій годині рано о. Кипріян Хотинецький, місцевий парох і декан. — По заамбонній молитві виголосив целєбранс і головний ініціятор Свята палку патріотичну проповідь.

По скінченій Службі Божій і по відспіваню многолїтствія в честь України і перших борців за її волю, вирішив нарід на площу перед церквою, де відбуло ся манїфестаційне віче при участи кількох тисяч народу. На приготоване місце, украшене прапорами місцевих українських товариств, виступив професор Фостина і виголосив до народу гарну промову. Ентузіястичним окликам в честь цїсаря, союзників, України — не було кінця. Піднято однодушно домаганє за подїлом Галичини і вислано відповідні телєграми до кабінетової канцелярії і мінїстрів.

По відспіваню имну „Вже воскресла“ — нарід піднесений на дусї і чуючи ся мимо шикан і терору паном на прастарій землї Ярослава — частю розійшов ся домів, частю остав на Вечерницї в честь Шевченка, які відбули ся тогож дня вечером. Народу було так багато, що не стало місця в сали. В програму Вечерниць входили співи, сольова гра на фортепянї, промови і деклямація. Відспівано кілька пісень зовсїм удатно, на перший однак плян виступила гра п. Ольги Ціпановської. — П-на Ірена Хотинецька виголосила „Кавказ“ Шевченка з відповідним темпераментом і пірвала слухачів словами Ґенія до самооборони проти польської навали. — Відспіванєм національних имнів і многолїтствя в честь нашого Цїсаря і України закінчились Вечерницї, по котрих слїдував комерс, в часї котрого виголошено також кілька патріотичних промов.

Пикуловичі к. Львова.

Дня 10. с. м. (в недїлю) відбуло ся в Пикуловичах заходом пов. орґанїзації Винницького повіту і місцевого греко-кат адмінїстратора о. Глуховецького велич ве свято мира і української держави. З Винник прибув на _его орґанїзатор повіту о. дек. Гірняк, а зі Львова запрошений орґанїзацєю посол др Цегельський (посол повіту др В. Бачинський задля пильних занять як секретар клюбу лишив ся у Віднu). З дооколичного духовенства явились о. сов. Рейтаровський з Сорік та о. Семків з Миклашева на чолї своїх парохіян та укр. учительство. Окрім селян з Миклашева та Сорік, явились ще численно люде з Борщович, Ляшок мурованих, Жидятич та дещо з Винник. Найчисленнїйше ставились Миклашів (з прапором) і Ляшки (рівнож з прапором), Всего зібралось понад 6.000 народу.

Торжественну Службу Божу відправив о. сов. Рейтаровський при співі церковного хору. Богослуженє закінчилось многолїтством в честь української держави і її керманичів та имном: „Боже великий, єдиний, Русь-Україну спаси!“, почім о. дек Гірняк виголосив на цвинтарі до зібраного народу високопатріотичну проповідь.

Тепер уставив ся і рушив святочний похід. На чолї їхало около пів сотнї кінного парубоцтва з Пикулович в сино-жовтих лентах. За ними ішли сусїдні села в слїдуючім порядку: Миклашів з прапором, Сороки, Ляшки з прапором, Жидятичі, Винники, Борщовичі, Пикуловичі та віддїл полонених Українців. Замикали похід приїзші гостї з інтелїґенції. В кождім селї маширували у поході окремо шкільні дїти, окремо дівоцтво, жіноцтво, парубоцтво та старші господарі. Дівочі віддїли з Миклашева, Ляшок, Сорік і Пикулович співали дуже гарно патріотичні пісні. Чимало дівчат було в прегарних народних строях, а взагалї весь похід процвітав як макове поле гарно одітим, здоровим та одушевленим жіноцтвом. Цїлий похід ішов чвірками та простягнув ся на добрий кільометер довжини. Взяло в нім поверх 4.000 людий участь.

Похід перейшов через село та задержав ся на майданї коло ґромадського дому. Там промовив до зібраних пос. Цегельський, вияснюючи значінє свята і закінчив окликом „слава“ в честь укр. републики Грімке „слава“ понеслось з кілька тисяч грудий, а потїм залунало могучо „Вже воскресла Україна“. Похід рушив дальше і дійшов аж до межі громади Борщовичі, що притикають до Пикулович, завернув потім назад до гром. дому і ту розвязав ся.

Одушевлені, зі співом на устах та з високо піднятими прапорами розходились учасники з сусїдних сіл домів Їх пращали окликами „слава“ і патріотичними співами одушевлені Пикуловичане — до недавна ще занедбані, а тепер прокинувшісь до народнього житя, Закладаєсь там Читальня і „Січ“, а жіноцтво рвесь до просвіти і орґанїзації. Вислано вкінци звісні депеші до Віднs.

Войнилів.

День 3 го марта народного свята обходила Войнилівщина торжественно по вказівкам Краєвого Народного Комітету. Того дня о пів до шестої рано почала ся Служба Божа в Войнилові. Після приказу войнилівської орґанїзації поприходили точно о 7-ій год. дооколичні села (крім Дубовинї, Сївки і Мошковець) походом з гарно прикрашеними таблицями і написями. О год. $^1/_2$8 рушив кілька тисячний похід головною улицею до ринку, через ринок на Долпотівську вулицю в напрямі Калуша співаючи народні піснї. По дорозї прилучували ся дальші села з Войнилівщини як Долпотів та Тумашівцї. Похід представляв ся дуже торжественно. Не одному з радости сльози покотили ся. Мусить ся зазначити, що місцевий парох Всеч. от. Евген Мандзій йде на руку нашій орґанїзації, і то завсїгди, що дуже причинило ся звеливости свята — Юрко Ґаджаровський, орґанїзатор.

Припаси на Україні.

Про похід Нїмців доносить ще бюро Вольфа:

Чим дальше йдуть німецькі війська, тим богатїйше отвирають ся їм великанські скарби збіжа й середників поживи. Проживні відносини безпосередно за російським фронтом, де маси здемобілїзованих армій при недостаточнім довозї викликали скруту, не давали правдивою образу засобів краю в проживних середниках. Вже в Луцьку й Рівнім можна що правда по дуже високих цїнах дістати все.

Та чим дальше на схід, тим кориснїйше є проживне пиганє. І так у Звягіли (Новгород Волинський) продають на торзї в великих масах мясо й солонину 1 фунт по 3 марки Яйця по 15 фенїґів штука. У великих готенях в Житомірі дають знаменито їсти Не бракує нічого, також кава, чай, цукор то що. При тім терплять міста задля недостаточного довозу. При дотеперішній непевности селяни задержували припаси Дальшою причиною малого вивороженя на торг є се, що нинї кождий мужик жене свою власну збіжеву горівку. Як лише настануть ту упорядковані відносини, то будеть ся мати до розпорядимости лише з сіл обсадженої до тепер области великі маси збіжа на вивіз.

Совіти заключать мир з Україною й козаками.

БЕРЛІН. З Петрогаду доносять посередною дорогою: Головна комісія совітів поставила на відбутім ві второк засіданю зробити

конець домовій війні і крім України також козакам під проводом ген. Алексеєва подати руку до згоди. Особлива депутация совітів удасть ся до Новочеркаська щоби предложити генералам Алексеєву й Дутову нечайне здержане ворожих кроків.

Головнокомандуючий Криленко, як також Муравєв і Антонов уступили з своїх становищ, бо уважали конечним вести дальше війну з Україною і козаками аж до їх побитя.

Під Одесою.

Чеські дезертири проти Українців.

БЕРЛІН. „Localanzeiger“ доносить про німецький похід на Україні: На Україні дійшли ми на девять миль перед Одесою. По дорозі треба було бороти ся з бандами, головно під Бахмачем з чисельно переважаючими чеськими військами, утікачами з австро-угорської армії. Банди мали також гармати. Про наївність тих дезертирів свідчить факт, що вони думали, що їм вволить ся просьбу о свобідний відворот. Про се одначе очевидно не було бесіди й вони не оминуть кари, яка грозить дезертирам в поли.

Лінія Жмеринка-Одеса очищена.

ВІДЕНЬ, 11. марта (Ткб.) Урядово оповіщують:

При зелізничій лілії Жмеринка-Одеса прогнано знов ворожі банди.

На італійськім фронті оживав місцями артилерійний огонь.

БЕРЛІН, 11. марта (Урядово). Ворожі банди розігнано коло Бахмача, на північний схід від Києва, і коло Роздільної (при лінії Жмеринка-Одеса).

Мала Рада супроти холмської справи.

БЕРЛІН, 11. марта. „Expresskorresp.“ доносить посередно з Петрограду: Мала Рада, що засідає в Києві, занимала ся польським закидом піднесеним проти прилучення Холмщини до України. Постановлено передати справу осібній комісії, що має цілу низку питань розглянути відповідно до їх значіня. Вигляди на мирне положене в тій справі мають бути корисні.

Україна і Росія.

ВІДЕНЬ, 11-го марта. — Після київських часописий почались в Києві мирові переговори між Україною а Росією.

Київські часописи доносять, що новий міністер війни Луковський реорганізує при помочі німецького війська українську армію.

Українська конституанта.

БЕРЛІН, 11-го марта. — З Петрограду доносять посередною дорогою: Після київських донесень почала Рада міністрів передвступні праці до виборів до української конституанти.

Виборча система лежить в тім, що для десятьох виборчих округів маєть ся вибрати 301 послів.

Жовта небезпека.

ЦІРІХ, „Zür. Post“ доносить: Японія мобілізує горячково свої сухопутні і морські сили. Нема вже майже сумніву, що Японія спільно з китайськими військами хоче увійти до Европи. Сей плян попирає Франція і Англія, котрі жадають, щоби Японія обняла цілий давний російський фронт і тим чином відтягнула німецькі і австро-угорські війська з західного фронту.

Зєдинені держави глядять на сей плян нерадо, але супроти конечности будуть примушені уступити. Як доносять з Петрограду, виїхали до Токіо визначні представники консервативних російських кругів і просять там помочи. Ходять навіть поголоски, що в Токіо перебуває Керенський, котрий має там розвивати дуже сильну акцію для зискання інтервенції Японії.

Переслідуваний большевиками мав він ще перед кількома тижнями втічи до Японії в пебраню моряка.

Відзискане Серету.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З военної пресової кватири доносять: Відповідно до постанов мирового прелімінара з Румунією почали Румуни д. 7. с. м. опорожнювати части Буковини, які доте пер були ще в їх руках. Між нашими відділами, що ішли в слід ва ними, вмашерував д. 7. с. м. до міста Серету австро-угорський курінь в присутности команданта дивізії.

Більшість за реформою конституції.

ВІДЕНЬ, 11-го марта. — Перед Великоднем відбуде парлямент що найвисше чотири засідання. Відтак зійде ся парлямент допера в другій половині цвітня.

Перерву використаєть ся для створеня більшости праці. Правительство думає, що реформа конституції буде плятформою, на якій побудуєть ся домашний мир і створить ся постійну більшість. Незалежно від заходів правительства, старають ся також партії праці скріпити свої ряди і створити більшість праці. — Вислідом сих заходів має бути частинне приєднане Поляків, котрі не пішли разом з Чехами й полудневими Славянами, а уможливили ухвалене буджетові провізорії. Виступлене з польського кола соціялістів, а можливо й всеполяків, зробить те також ще більш уступливим.

Зворот в чеськім таборі.

ВІДЕНЬ, 10. марта. Посольські круги обговорювали вчера живо наглу зміну тактики чеського посла Дра Странського, що уважав ся доси представником найрадикальнійшого напряму в чеськім таборі. Всі заходи правительства, щоби зєднати Чехів, розбивали ся дотепер в перший мірі о рішучий опір Дра Странського, який протестував завсігди проти навязаня якихнебудь зносин з правительством, котре не признає домагань чеського народу в напрямі виборення окремої чеської держави. Тепер Др. Странський змінив нагло своє дотеперішнє становище, бо предложив чеському союзови проект розвязки чеського питаня в австрофільськім дусі, а саме в рамах австрійської держави.

Др. Странський, котрий говорив доси, що чеське питане може розвязати тільки міжнародна мирова конференція, признає тепер парляментарну комісію інстанцією властивою для полагоденя тої справи. Що до причин зміни свого становища відказує Др. Странський близших пояснень. Круги зближені до групи Странського кажуть, що Странський змінив своє становище супроти заключення мира з Росією і Румунією.

Коаліція за утворенем иншого правительства в Росії.

ЖЕНЕВА, 9. марта. Як кажуть, антанта приготовляєть ся, що на місці, що є далеке від впливу осередних держав утворити нове особне правительство, що не признало би берестейського мира й продовжало війну, хоч би лише більше чи менше теоретично. Після „Echo de Paris“ антанта попирати ме те осібне правительство через свої політичні і військові місії. Відїзд французької місії Бертельота у нутро Росії стоїть явно з тим пляном у звязи.

Основуймо стипендійні фонди.

З просторої України йдуть поклики до нас: пішліть нам образованих галицьких Українців! Не мине ще війна, а її тут, в королівстві Галича, нам треба буде не то соток, а тисячок людий то з висшою і середною то з заводовою освітою.

Не ми винні, що їх в достаточнім числі не маємо і не пора тепер міркувати над причинами сего невідрадного стану, а тілько пора подбати, щоби ми їх як найскорше мали.

У нас молодежи, спосібної до науки, є богато, але гроший на образоване за мало. Звідкиж тих гроший узяти? Нині лекше їх зібрати, як колинебудь. Кожда — кождісінка громада повинна тепер зі складок основати бодай оден стипендійний фонд для удержуваня одного спосібного, а незаможного ученика свої громади в якійнебудь чи то середній, чи заводовій чи висшій школі.

Я уявляю собі зреалізоване сеї думки в отсей спосіб: Вплива і люблена особа в громаді, що схоче і зуміє людям вагу сеї справи пояснити і для неї загріти, обдумає сама найліпше, знаючи місцеві відносини, якими дорогами має ту ціль осягнути: чи складками в грошах, чи наклонене людий, пожертвувати на стипендійний фонд свої акції военних позичок або бодай відсотки від них чи може казати людям на пекучу потребу закупити як найбільше акцій чи заставних листів будьто нашого Земельного Банку гіпотечного будьто новооснованого ся, а так многоважного „Українського парцеляційного Банку“ у Львові.

Зі складок по громадах можна иб тих акцій чи листів набути множество, а кожда громада акції зглядно листи, в той спосіб набуті, могла би призначити на желізний капітал для свого громадського стипендійного фонду, признаючуючи основним актом дивіденди чи відсотки з них на стипендійні підмоги. Таким чином сповнила би наша громада дві великі культурні місії, матеріяльну і моральну: прислорила би для банку капітали на викуп рідної землі, а відсотки від тих капіталів йшли би по вічні часи рікрічно на образоване молодого поколіня. Таким чином зложені капітали не були би увязнені, не були би мертві, а сповняли би високу культурну місію серед нашого народа.

Стипендійними фондами орудували би цілком безінтересовно наші просвітно-культурні товариства і інституції, а вибір може вчинити по своїй вподобі сама громада. А є нині таких товариств і інституцій, що могуть завідувати стипендійними фондами богато: стипендійними фондами, які були би прим. призначені для учеників середних і висших шкіл завідувати може товариство „Просвіта“, „Наукове Товариство ім. Шевченка“, „Українське педагогічне Товариство“, „Учительська Громада“, „Взаїмна поміч учителів“, для торговельних, промислових, ремісничих, рільничих і т. подібних заводових шкіл тов. „Дністер“, „Просвіта“. „Ставропигійський Інститут“, „Народний Дім“, „Бурса ремісничо-промислова“, „Сільський Господар“, і т. д. Впрочім кожде з тих товариств може завідувати стипендійними фондами для якої небудь категорії шкіл.

Стипендію признавати буде орудуюче фондом товариство, яке за цілість фонду є відвічальне (фонд мусить мати пупілярне обезпечене), але кожда громада може собі в основнім акті застеречи право затвердження наданої стипендії.

Основний акт виготовить дотичне товариство, для кождої громади окремий, по бажаням фондаторів.

Земляки! Не одно наше бажанє, не одна наша думка, мрія чи надія видавала ся ще так недавно тому утопією, фантомом! А прецінь не одна вже здійснила ся й не одна ще здійснить ся! Тож я є глубоко переконаний, що при добрій волі й при ужитю трохи більшої доси енергії сей мій неміродатний проєкт заснованя громадських стипендійних фондів удати ся повинен.

В кінци не потребую додавати, що на сей мій поклик найдуть ся в нашій суспільности ідейні одиниці, що заснують по своїй можности стипендійні фонди свого імени. Але се треба робити негайно! В часі війни зменшила ся фреквенция наших середних шкіл більш, ніж о половину, а тимчасом обставини вимагають, щоби та фреквенция була в десятеро більша.

Др. Остап Макарушка.

НОВИНКИ.

— **Цісарська амнестія.** З нагоди народин архікняхя оголосив цісар таке письмо: Доро-

гий Др. Шавер! Потребою мого серця при нагоді вельми для мене і мого дому радісної події щасливого розвязаня моєї подруги цісаревої і королевої, показати для осіб, що виступили проти карної устави і заслугують на згляди та лагідність, мою найвисшу ласку. Жду отже якнайскоршого предложеня відповідних внесень. Баден, 10. марта, 1918. Карло.

— **Молдавська република.** „Pragres de Lyon“ доносить з Парижа, що між Дністром і Прутом утворила ся молдавська република з столицею Кишеневом.

— **Патріоти шанують рідну мову.** Від У. С. Стрільця дістаємо письмо: „Взиваю пана проф. з академічної гімназії який купуючи бензину в аптиці „Brücknera“ при вул. Льва Сапіги о год. 1/5-ої по пол. дня 9. марта держав цілий виклад в польській мові про теперішну вартість бензини, щоб був ласкав зложити до 8 днів 20 корон на довільну українську ціль. В противнім разі оголошу його імя в українських дневниках.

— **П. Ґломбінський жартував.** В часі коли Поляки заповіли найострійшу опозицію, екс. Гломбінський написав лист, в якім заповідав зложене титулу тайного радника і всіх ордерів. Сей лист дав він до оголошеня всім парляментарним дневникарям. Але цензура той лист сконфіскувала. Тепер показуєть ся, що п. Гломбінський такий лист був написав, але його ніколи не вислав..

— **Концерт елевів.** Дня о марта с. р. у великій салі Муз. Тов. ім. Миколи Лисенка відбув ся концерт елевів інст. муз. Інститута, який так програмою своєю як і її виконанем переступив рамці звичайних приписаних „пописів“ уряджуваних в тім Інституті. Продукції ті тому як на наші віеносини заслужили вповні на назву концерту тим більше, що в виведеню програми брали участь найлїпші ученики висших років Інститута. Переважали як звичайно точки фортепянові, переплітані грою скрипковою, сольовим співом та тріом на фортепян, скрипку і челльо. Шкода, що відпали заповіджені дві точки сольо-співу і фортепяну, які могли причинитись до урізнородненя програми, що впрочім видалось легковаженєм публики зі сторони дотичних учеників. У виконаню поодиноких точок слідно було не лише працю учеників та їх учителів, але також індивідуальність елевів, з котрих деякі дали докази незвичайного таланту музичного, що з правдивою радостю і без підхлібства піднести годить ся.

Невмовкаючі оплески, якими дуже численно зібрана публика нагороджувала виступаючих учеників, були найлїпшою нагородою для концертантів та признанем для їх праці як і їх учителів.

До гарного виведеня програми причинилось і се немало, що елеви могли пописуватись на концертовім фортепяні Безендерфера. Яр. Пачовський.

— **Епідемічні недуги в околиці Львова.** З фізикату комунікують: Сусідні староства доносять, що пятнистий тиф показав ся в слідуючих громадах: в львівськім повіті: в Винниках і Гаях; в повіті городецькім: в Городку ягайл., Добростанах, Лісновичах, Мшані і Вишені; в повіті жовківськім: в Єкваряві нов. і Печихвостах; в повіті каменецькім: в Бербеках. Голодови (черевний) тиф в повіті львівськім: в Костєві, Винниках і Чижикові; в повіті городецькім: в Вартатові, Черлянах і Угерцях незаб.; в повіті жовківськім: в Сопошині, Глинську, Руді крех. і Куликові; в повіті бобрецькім: в Лучанах; в повіті каменецькім: в Рудках і Бучалах. — Шкарлятина: в повіті львівськім: в Дубляках і Гряді; в повіті городецькім: в Долинянах, Дроздовичах і Угерцях нез.; в повіті жовківськім: в Мервичах; в повіті рудецькім: в Шоломиничах.

Молока з тих громад можна уживати тільки по переварено а при тифі пятнистім не вільно впускати нікого до мешканя в цілі забезпеки перед насікомими (воші в одежі).

— **Надзір над чужими.** З фізикату надсилають нам слідуючий комунікат. Особи так чужосторонні як і мешканці Львова прибуваючі до Львова з місцевостей заражених епідемією, мусять після розпорядженя Магістрату зголосити ся безпроволочно в фізикаті м. Львова. На тих, що занедбають той обовязок буде накладати ся кару до 100 кор. або кару арешту до 8 днів. Заражені місцевости, після виказів Намісництва і Старост, оголошуєть ся що тижня на таблицях оголошень в комісаріятах і в ратуши, як також і в львівських дневниках. Тепер з причини значного припливу чужих з Росії розширив магістрат обовязок мельдуваня і на приїзджаючих з Росії. Від надзору лікарського можна звільнити лише тих, що викажуть ся свідоцтвом що відбули кварантану на галицькій території. Лікарський надзір не вяже в нічім особистої свободи обсервованих!

— **Відзначене.** П. Юстин Дзерович, ц. к. судовий радник в Станиславові отримав від Цісаря офіцирський хрест ордеру Франц Йосифа, а то за працю при організації цивільних судів в окупованій части польського королівства і в характері предсідника апеляційного сенату в Люблині. Саме перед війною дістав п. Дзерович лицарський хрест того ж ордеру. Як визначний правник є п. Дзерович тепер з рамени міністерства приділений як правничий референт ц. і к. генерального губернаторства в Люблині.

— **Боять ся галицької польської бюрократії.** Урядовий орган варшавського правительства Monitor polski помістив статю, в якій бере в оборону польських урядників з Галичини перед неохотою до них населеня польського королівства. З статі показуєсь, що „крулєвяки“ дуже ворожо відносять ся до галицьких бюрократів і поставили клич: „Крулевство для крулєвяків“. Бідні ті наші культуртрегери! І між нами не будуть мати невдовзі що робити і до королівства не хотять їх приймати. Така то вдячність за „культурну“ роботу на „кресах“.

— **Російські дезертири в Швайцарії.** З Женеви доносять: Тепер відбуваєсь масова дезерція російських жовнірів з Франції до Швайцарії. Число тих дезертирів так велике, що швайцарське правительство мусїло звернути ся да німецького правительства з просьбою, щоби тих збігців переслати через Німечину до Росії.

Провірте Ваші поліси

на обезпечене Ваших будинків в „Дністрі“, чи не за низько асекуровані Ваші будинки, і в разі потреби підвищіть обезпечену суму до висоти правдивої вартости, бо Товариство ніколи не виплачує відшкодованя понад обезпечену суму, хочби дійсна вартість була вища. (6)

ОПОВІСТКИ.

Середа 13-го марта 1918.

Нині: 13-го марта: греко-кат. Власія ісп., римо-кат. Кристини.

Завтра: 14-го марта: греко-кат.: Евдокії, римо-кат. Матильди.

| **До Всеч. Духовенства.** Виділ Товариства св. Ап. Павла устроює для Всеч. Духовенства реколекції в днях 25, 26 і 27. лат. марта с. р. в церкві духовної семинарії у Львові ул. Коперника 36. Реколекційні науки дадуть Преосвященний Митрополит. Початок 25. марта о 6 год. вечером. Поміщене зможуть найти Всеч. Отці в семинарицькім будинку. — Дня 28. марта відбудуть ся о 10. год. перед полуднем, тоже в духовнім семинари, загальні збори Товариства св. Ап. Павла, на котрих буде даний звіт з діяльности виділу і обговорять ся біжучі церковні справи. — Від виділу Товариства св. Ап. Павла.

| **Вправні бюрові сили** в торговельній кореспонденції, книговодстві і инших конторських чинностях можуть мати занятє в Головній управі „Народної Торговлі“ Львів. Письменні зголошеня з описом житя з відписами свідоцтв дотеперішного занятя, з поданем поручень. Услівя після умови.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймоване зубів без болю і пльомбоване. Штучні зуби в кавчуку, золоті і платині. Пацієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часі.

Адвокат Краєвий
Др. Роман Перфецький
отворив адвокацьку канцелярию Львів, ул. Сикстуска 43 „б“ 22—30

Оголошеня.

Ersatzbaon Nr. 80 in Rimaszombat (Ungarn) потребує зараз 20 жіночих сил канцелярійних. Головні условини: Знанє німецької і одної з краєвих мов в слові і письмі. Гарне письмо Жіночі помічні сили I. Кл. одержать 200 К і такіж сили II. Кл. 160 К. місячно. Пасьменні, власноручні в матерній мові зголошеня слати під повисше наведеною адресою. 1—3

Пошукую за моїм братом Сильвестром Яричевським проф. гім. в Сереті на Буковині. В році 1916. в червни перед інвазією виїхав до міста Дорна Ватра, а з відтам до Відня. Писав ще в серпни того самого року. Хто би знав де він най буде ласкав дати знати під адресою: Китерина і Іванна Яричевські в Перемишли.

Виділ Філії „Просвіти“ в Перемишли просить в справах читалень в перемиськім повіті відноситись або письменно до Голови Філії Вп. Дир. Олексія Яреми, ул. Костюшки 3, або устно до проф. Михайла Демчука в Міщанській касі в часі від 11. до 1. години кождого дня з виімком неділь і свят. — Виділ. 1—3

Коректора приймє „Українське Слово“. Зголошуватись між 9—11 год. 1—3

Бурса „Труда“ у Львові для дівчат, що вчать ся шити і крою, вже вітворена. Є ще кілька вільних місць. Оплата за удержанє по 80 кор. місячно. 1—6

П. Маркевич Стефан і Лев Федорович подайте свої адреси письма на давні адреси вертають назад о. Зиновій Маркевич. 1—4

Краєвий комітет державних і автономічних функціонарів відбуде своє засіданє дня 14. марта се є в четвер о год. 6-тій вечером в салі Ставропігійського Інститута при ул. Бляхарській 11. 1—2

Хлопця до послуги в бюрі приймє сейчас Адміністрація „Українського Слова“ ул. Руська ч. 3, II. пов.

Канцелярія адв. Дра Окуневського приймє вправного соліцитатора. Зголошена належить вислати до Канц. в Городенці. 2—3

Парцеляція!

800 моргів найлучшої землі I кляси в повіті Сокальськім 7 кільометрів від стації зелізничої є до набутя в відповідній скількости. Рефлектати зволять зголошувати ся до кінця сего місяця з поданем скількости моргів і ціни до адв. **Дра Антона Гарасимова в Стрию.**

Спосібний шофер

з укінченою віденською школою обізнаний практично з моторовим плугом пошукує місця. За поданем висоти винагородженя ласкаві зголошеня просить слати: Ремер Фердинанд ул. Короля Яна ч. 42. 2—2

На памятку

заключення з Україною мира!
Фотографії української мирової делегації можна набути
в Книгарні тов. Шевченка по ціні 4 К і 2·50 К.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.